

Åsiktsspiltan

Under den här rubriken är ordet fritt. Vill du debattera någon fråga skriv till oss. På Landet, Norra Skåne, Väpnaregatan 6, 281 81, Häsleholm eller mejla till: susanne.gare@nsh.se

Att kasta pengar i Östersjön

■ I ett nyligen utkommet pressmeddelande uttrycker WWF sitt missnöje med de nio Östersjöländernas relativa misslyckande att nå de miljömål som man åtagit sig inom ramen för "Baltic Sea Action Plan". Att döma av rapporten byggs kritiken till en inte obetydlig del på vilka ekonomiska resurser som använts, vilket mer torde vara ett mått på de olika regeringarnas vilja än verkställande myndigheters förmåga att åstadkomma underverk. För underverk krävs.

BSAP föddes i polska Krakow 2007 med målet att "skapa en god ekologisk status i havet och genom en serie åtgärder kunna åtgärda de stora miljöproblemen senast 2021". Synnerligen vällovligt och lätt att sympatisera med, men någon verktyglåda ställdes inte fram. Åtskilliga forskare, experter och konsulter hade även dessförinnan länsrat lösningar som i förstone syntes som något av "Columbi ägg", men som efter olika lång tid visat på en begränsad effekt och/ eller behäftade med betydande negativa konsekvenser. De ekonomiska ramarna vidgades märkbart efter 2007, men miljönyttan syntes inte stiga.

Redan för cirka 25 år sedan bildades olika vattenvårdsförbund med i princip samma målsättning som BSAP. Jag råkade komma med i ett

sådant som företrädare för den agrara sektorn, alltså varken sakkunnig, tjänsteman eller politiker, med start 1990 och besjälades av tanken och tyckte mycket låg rätt i tiden. 2010 ombildades förbundet till vattenråd med uppgift att genomföra delar av "vattendirektivet", som EU beslutat år 2000. Därmed försvann också möjligheten att låta sunt förnuft ingå i beslutsprocessen och endast ja-sägare var därefter välkomna.

Numera klubbas beredningsgruppens och/eller konsultens förslag snabbt igenom utan diskussion och med en ekonomisk redovisning som är synnerligen bristfällig. Utan tidigare erfarenheter från demokratiska institutioner förvånades jag över det ointresse som förtroendevalda politiker visade. Eller var det bristande kunskap? För övrigt kritiserar WWF även rapporteringen, för vilket det torde finnas goda skäl, som ofta försenad, ofullständig eller obefintlig.

Vattenmyndigheten har under våren genomfört ett samråd där såväl vattenråd som enskilda personer haft möjligheter att tycka till om VM:s och vattenrådets arbete, ett arbete som i ej ringa grad präglas av olika egenintresse och stundtals gett associationer till ar-

betsmarknadsåtgärder. Hitintills har huvudspåret varit att den dominerande orsaken till Östersjöns miljöproblem är det högproduktiva jordbruket och därför har olika projekt, mestadels dammar och våtmarker, genomförts i det öppna jordbrukslandskapet. Vi har, jämfört med exempelvis 60-talet, fått ett betydligt mer naturrikt och varierat landskap, men näringsämnesreduktionen är synnerligen marginell. Man borde nu istället inrikta sig på det urbana samhällets utsläpp, såväl spillvatten som dagvatten.

Reningsverken, åtminstone de i de mera expansiva regionerna, har allt svårare att klara fastställda utsläppsgränser, fram för allt för kväve. Allvarligare är dock de medicinrester och andra kemikalier som rinner ut i recipienten, något som kan avläsas i djurlivet närmast utsläppspunkterna. Dagvattenmängderna ökar och kommer fortsätta att öka.

Dessa släpps som regel ut i vattendragen helt okontrollerat, såväl innehålls- som volymmässigt och är en bidragande orsak till de översvämningar som allt mer frekvent förekommer i nedströms lågt liggande landskap.

Med automatik får man då också en uttransport av partikelbun-

Det framgår ingenstans hur mycket Sverige hitintills (bokstavligen) kastat i sjön, i flera fall till minimal nytta, allt finansierat med skattemedel.

det fosfor som absolut inte är önskvärd.

Enligt WWF är Östersjöländernas invånare villiga att betala upp till 35 miljarder/år för ett friskare hav. Det framgår ingenstans hur mycket Sverige hitintills (bokstavligen) kastat i sjön, i flera fall till minimal nytta, allt finansierat med skattemedel oavsett om det är kommun, länsstyrelse eller EU som står som utbetalare. Även om vissa plusvärden har uppnåtts, torde det vara oändligt svårt att räkna fram en försvarbar kostnadseffektivitet på gjorda arbeten. Till detta skall läggas framtida underhållskostnader på flertalet objekt, nödvändigt för att överhuvudtaget upprätthålla någon funktionalitet. Vid det förestående miljöministermötet i Köpenhamn den 3 oktober kan man bara hoppas att realism får plats vid förhandlingsbordet. Naturligtvis skall vi värna miljön såväl till lands som havs och detta måste kosta både uppoffring och pengar, men väsentligt är då att med kunskap identifiera problemet och hitta rätt metod att angripa det. De 23 år jag deltagit (ok, allt eftersom något perifert) i arbetet känns som ett sluttande plan. Från framtidsinriktat och riktigt till meningslöst och ekonomiskt oansvarigt.

**LENNART SVENSSON,
LOMMA**

Debbatören Lennart Svensson menar att jordbruket allt för länge stått i fokus när det gäller föroreningen i Östersjön. Han tycker att samhället istället bör vända blickarna mot de utsläpp som städerna står för.

FOTO: HASSE HOLMBERG.